

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3 Vtrum plus quàm seipsum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

Vtrum homo debeat ex charitate plus Deum diligere, quam seipsum.

do hoc ex alia causa, auferunt illam conclusionem, scilicet ea prioritate, & causalitate. Et intendit, quod maior similitudo ceteris paribus, est ratio maioris amoris. Hic autem ea ratio non sunt paria: sed similitudo ad Deum est & prior, & causa similitudinis ad proximum. Et haec prioritas causalis datur, quod ratione similitudinis non maioris, sed maiori ac priori vinculo inexistens, homo tenetur magis Deum, quam proximum diligere.

lectionis, secundum illud Ecc. 13. **O**mne animal diligit simile sibi: sed maior est similitudo hominis ad proximum suum, quam ad Deum. ergo homo ex charitate magis diligit proximum, quam Deum.

¶ 3 Præter. Illud quod in proximo charitas diligit, Deus est, ut patet per Augustinum in 1. de doctr. Christi. sed Deus non est maior in seipso, quam in proximo. ergo non est magis diligendus in seipso, quam in proximo. ergo non debet magis diligere Deum, quam proximum.

SED CONTRA. Illud magis est diligendum, propter quod aliquo odio sunt habenda: sed proximi sunt odio habendi propter Deum, si scilicet a Deo abducunt, secundum illud Luc. 14. Si quis venit ad me, & non odit patrem, & matrem, & uxorem, & filios, & fratres, & sorores, non potest meus esse discipulus. ergo Deus est magis ex charitate diligendus, quam proximus.

RESPONDEO. Dicendum, quod vnaquaque amicitia respicit principaliter id, in quo principaliter inuenitur illud bonum, super cuius communicatione fundatur. Sicut amicitia politica principaliter respicit principem ciuitatis, a quo totum bonum ciuitatis dependet: vnde & ei maxime debetur fides, & obedientia a ciuibus. Amicitia autem charitatis fundatur super communicatione beatitudinis, quae consistit in Deo essentialiter, sicut in primo principio, a quo derivatur in omnes, qui sunt beatitudinis capaces. Et ideo principaliter maxime Deus est ex charitate diligendus. Ipse enim diligitur sicut beatitudinis causa: proximus autem sicut beatitudinem ab eo simul nobiscum participans.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod dupliciter est aliquid causa dilectionis. Vno modo sicut id, quod est ratio diligendi. Et hoc modo bonum est causa diligendi, quia vnumquodque diligitur, in quantum habet rationem boni. Alio modo, quia est via quaedam ad acquirendum dilectionem. Et hoc modo visio est causa dilectionis, non quidem ita, quod ea ratione sit aliquid diligibile, quia est visibile: sed quia per visionem perducimur ad dilectionem. ergo non oportet, quod illud quod est magis visibile, sit magis diligibile, sed quod prius occurrat nobis ad diligendum. Et hoc modo argumentatur Apostolus. Proximus enim quia est nobis visibilis, primo occurrit nobis diligendus. Ex his enim quae nouit animus, discit ignota amare, ut Gregorius dicit in quadam homilia. Vnde si aliquis proximum non diligit, argui potest, quod nec Deum diligit, non propter hoc, quod proximus sit magis diligendus, sed quia prius diligendus occurrit: Deus autem est magis diligibilis propter maiorem bonitatem.

AD SECUNDUM dicendum, quod similitudo, quam habemus ad Deum, est prior, & est similitudo, quam habemus ad proximum. Ex hoc enim quod participamus a Deo id, quod ab ipso etiam proximus habet, similes proximo efficiuntur. Et ideo ratione similitudinis magis debemus Deum, quam proximum diligere.

AD TERTIUM dicendum, quod Deus secundum substantiam suam consideratus in quocumque sit, aequalis est, quia non minuitur per hoc, quod est in aliquo: sed tamen non aequaliter habet proximus bonitatem Dei sicut habet ipsam Deus. Nam Deus habet ipsam essentialiter, proximus autem participatiue.

AD TERTIUM sic proceditur. Videtur, quod homo non debeat ex charitate plus Deum diligere, quam seipsum. Dicit enim Philosophus in 9. Ethicorum. quod amabilia, quae sunt ad alterum, veniunt ex amicabilibus, quae sunt ad seipsum: sed causa est potior effectui. ergo maior est amicitia hominis ad seipsum, quam ad quicumque alium. ergo magis se debet diligere, quam Deum.

¶ 2 Præter. Vnumquodque diligitur in quantum est proprium bonum: sed id quod est ratio diligendi, magis diligitur quam id, quod propter hanc rationem diligitur, sicut principia quae sunt ratio cognoscendi, magis cognoscuntur. ergo homo diligit magis seipsum, quam quodcumque aliud bonum dilectum: non ergo magis diligit Deum, quam seipsum.

¶ 3 Præter. Quantum aliquis diligit Deum, tantum diligit frui eum: sed quantum aliquis diligit frui Deo, tantum diligit seipsum, quia hoc est summum bonum, quod aliquis sibi velle potest. ergo homo non plus debet ex charitate Deum diligere, quam seipsum.

SED CONTRA est, quod Augustinus dicit in 1. de doctr. Christiana. Si te ipsum non propter te debes diligere, sed propter ipsum, ubi dilectionis tuae rectissimus finis est, non succenseat aliquis alius homo, si & ipsum propter Deum diligas: sed propter quod vnumquodque, illud magis. ergo magis debet homo diligere Deum, quam seipsum.

RESPONDEO. Dicendum, quod a Deo duplex bonum accipere possumus, scilicet bonum naturae, & bonum gratiae. Super communicationem autem bonorum naturalium nobis a Deo facta fundatur amor naturalis, quo non solum homo in suae integritate naturae super omnia diligit Deum, & plus quam seipsum, sed etiam qualibet creatura suo modo, id est, vel intellectuali, vel rationali, vel animali, vel saltim naturali amore, sicut lapides, & alia quae cognitione carent: quia vna quaeque pars naturaliter plus amat commune bonum totius, quam particulare bonum proprium, quod manifestat ex opere. Quae libet pars habet inclinationem principalem ad actionem eam utilitatem totius. Apparet etiam hoc politur

Lib. 1. ex ca. 22. & 27. et situs, 103.

D. 106.

D. 424.

Homil. 71. Euangel. in princip.

